

Dünya koronavirus epidemiyası ilə birdəfəlik vidalaşacağı xəbərinin müjdəsini gözləyir. Bu təhlükəli virus isə dondan-dona girərək yoluxma və ölüm saylarını artırmaqda davam edir.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının həftəlik epidemioloji bülletenində qeyd olunur ki, keçən həftə virusun müxtəlif variantları barədə məlumat verən ölkələrin sayı artmaqdadır. VOC 2020.12/01 koronavirusundan başqa, ilk dəfə Cənubi Afrikada aşkar olunmuş 501Y.V2 ştamminin coğrafiyası da genişlənərək 64 ölkəyə çatıb. Əvvəlcə Braziliya və Yaponiyada təsbit edilən P.1 ştammi daha 6 ölkədə aşkar edilib.

Artıq xeyli müddətdir ki, koronavirusun Britaniya ştammi meydana çıxıb. Bu ştammin daha təhlükəli olduğu, sürətlə yayıldığı, ağır keçirildiyi bildirilir. Alimlər Britaniya ştamminin əvvəlki növlərlə müqayisədə 50 faiz daha yoluxucu və 65 faiz daha öldürücü olduğunu müəyyənləşdirib. Bu ştammin yayılmasının qarşısını almaq üçün Avropada bir çox ölkələr üçüncü dəfə qapanma qərarını veriblər.

Təəssüflə qeyd edək ki, ölkəmizdə də koronavirusun Britaniya

Əlamətləri eyni, yoluxduruculuq qabiliyyəti yüksək olan koronavirusun Britaniya ştammi yayılmaqdadır

ştammi aşkarlandı. Milli Hematologiya və Transfuziologiya Mərkəzindən verilən məlumata görə, Azərbaycana xaricdən daxil olan və ölkədə yaşayan şəxslərdən alınan nümunələrdə mütəmadi olaraq "Sars Cov-2" genom analizləri edilərək şübhəli variantlar təqib olunur. Milli Hematologiya və Transfuziologiya Mərkəzinin Genetik Diaqnoz Mərkəzində "Sars Cov-2" genom analizi edilən üç nümunədə 501Y.V1, B.1.1.7 (Britaniya variantı) aşkar edilib.

TƏBİB-in İnfeksiyon xəstəliklər üzrə işçi qrupunun rəhbəri Vasif Əliyev bildirib ki, Azərbaycanda koronavirusa yoluxma sayının artmasını ölkəmizdə Britaniya ştamminin olması ilə əlaqələndirmək doğru deyil. O, vurğulayıb ki, adi bir insan özü COVID-19-un Britaniya ştammina yoluxub-yoluxmamasını təyin edə bilməz.

Bu gün ən çox düşündürən və narahatlıq doğuran suallardan biri də budur ki, Britaniya ştammi COVID-19-dan necə fərqləndirmək

olar? Vasif Əliyevin sözlərinə görə, bu ştammin də əlamətləri eynidir, onun sadəcə yoluxduruculuq qabiliyyəti yüksəkdir: "Bu ştamma yoluxma zamanı təyin olunan müalicədə də hər hansı fərq yoxdur".

Britaniya ştammi adlandırılan koronavirusun yeni növü 2020-ci

ilin sentyabrında ilk dəfə Kent qraflığında müəyyən edilib. Yeni ştammm sürətlə yayılaraq qısa müddətdə Britaniyanın bütün ərazilərində aşkarlanıb. Avropa və ABŞ-da aparılan son araşdırmaların nəticələrində martın ortalarından etibarən koronavirusun mutasiya

olunmuş versiyasının, xüsusilə Britaniya ştammi ön plana çıxacağı açıqlanırdı. Təxmin edilirdi ki, aşkarlanan yeni yoluxmaların yarısından çoxu yeni ştammlar olacaq.

Son statistikalara əsasən, Britaniya ştammi 110-dan çox ölkədə qeydə alınıb. Bir sıra ölkələrdə, məsələn, Estoniyada bu ştammin yoluxma sayına görə koronavirusun ilkin növünü ötdüyü açıqlanıb. Statistik hesablamalara görə, ABŞ-da ümumi yoluxma hallarının 25-30 faizini virusun bu növü təşkil edir. Hazırda Azərbaycana qonşu olan Gürcüstan, İran və Türkiyədə də yeni ştammlar aşkarlanıb. Türkiyədə indiyədək koronavirusun Britaniya ştammina yoluxma faktı qeydə alınan insanların sayı 41 mindən çoxdur. Son məlumatlara görə, Gürcüstanda 31, İranda isə 62 nəfərdə bu növə yoluxma hali aşkarlanıb.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Avropa Regional Bürosunun direktoru Hans Klüğe açıqlamalarının birində yeni ştammin daha çox

gənc yaş qrupları arasında yayılma ehtimalının olduğunu bildirmişdi.

Britaniya ştammina yoluxanlarda əsasən öskürək, güclü yorğunluq, boğaz və əzələ ağrıları kimi simptomlar müşahidə olunur. Həmçinin Böyük Britaniyanın Milli Statistika Xidməti yeni ştammda iyibilmə qabiliyyətinin itirilməsini "Çin" variantına nisbətən özünü daha zəif bürüzə verdiyini müəyyənləşdirib. İngiltərədə koronavirusa yoluxmuş 6 min təsadüfi sakinə götürülən məlumatlar əsasında bu nəticəyə gəlinib. Yoluxanların çoxunda bu üç simptomdan ən azı biri aşkar olunub. Tədqiqatlar zamanı 2020-ci il noyabrın ortalarından 2021-ci il yanvarın ortalarına qədər xəstələnən insanlardan götürülən analizlərin nəticələri nəzərə alınır.

Yeni ştamma yoluxmuş 3,5 min nəfərlik qrupda 35 faiz öskürəkdən, 32 faiz yorğunluqdan, 25 faiz əzələ və ümumən bədəndəki, 21,8 faiz isə boğazdakı ağrılardan şikayətlənib. Xəstələrin 16 faizində dadbil-

mə, 15 faizində isə iyibilmə qabiliyyətinin itdiyi müəyyənləşdirilib. Baş ağrısı, tənəffüs, ishal və qusma ilə bağlı məlumatlar eyni olub.

Virusun mutasiyaya uğramış formasının yoluxdurma əmsalının SARS-CoV-2-nin yoluxdurma əmsalından minimum 35 faiz daha yüksək olduğu İngiltərədə aparılan son elmi tədqiqatda əksini tapıb. Mutasiya olunmuş viruslu xəstənin ətrafındakıları yoluxdurma faizi 15 faizdir.

Ölkəmizdə koronavirusun Britaniya ştamminin aşkarlanması faktı əhalini daha da ehiyatlı olmağa səsləyir. Qeyd edək ki, hazırda koronavirus əleyhinə vaksinasiya davam edir. Ölkəmizdə koronavirus əleyhinə istifadə edilən "Coronavac" vaksinin yeni ştammlara qarşı da effektiv olduğu bildirilir. Bundan başqa, gigiyenik tələblərə əməl etmək, maska taxmaq, məsafə saxlamaq kimi sadə, lakin zəruri məsələlərə ciddi yanaşmaq vacib olaraq qalır. Unutmayaq ki, özümüzü koronavirusun bütün növlərindən qorumağa çalışmaq, həm də doğmalarımız, yaxınlarımız da daxil olmaqla, bütövlükdə cəmiyyətin sağlamlığının qayğısına qalırıq.